

Organele de drept ale RM trebuie să investigheze toate cazurile de încălcare a drepturilor omului în stânga Nistrului

Locuitorii din stânga Nistrului rămân ostatecii unei situații grave: deși sunt cetățeni ai RM sau se află sub jurisdicția teritorială a RM, autoritățile constituționale ale statului nu-i pot proteja de abuzurile regimului ilegal de la Tiraspol. Este concluzia dezbaterilor care au avut loc la ședința Clubului Jurnaliștilor de Investigație, cu tema: „Libertatea și siguranța persoanei în regiunea transnistreană și accesul cetățenilor din stânga Nistrului la o justiție corectă”.

„În regiunea transnistreană oamenii sunt foarte ușor reținuți, privați de libertate, condamnați. Toate deciziile sunt ilegale, fiind emise de așa-numite „instanțe de judecată” și „organe de drept” neconstituționale, care nu pot îndeplini justiția. Organele constituționale ale RM sunt obligate să se autosesizeze pe fiecare caz, însă acest lucru de multe ori nu se întâmplă”, a spus președinta Centrului de Investigații Jurnalistice (CIN), Cornelia Cozonac.

Președintele Asociației „Promo-LEX”, Ion Manole, a menționat în context că, sub pretextul că nu dețin controlul asupra acestui teritoriu, autoritățile RM au ignorat de cele mai multe ori demersurile venite de la locuitorii din stânga Nistrului, ceea ce a alimentat neîncrederea acestora în organele constituționale ale RM și i-a făcut să apeleze la cele neconstituționale. I. Manole a remarcat că în ultimul timp se atestă totuși o schimbare spre bine: „Asociația „Promo-LEX” a lansat un studiu anul trecut referitor la

libertatea și siguranța persoanei în zonele de conflict. Toate aspectele semnalate de noi ce țin de încălcarea gravă a drepturilor și libertăților omului în Transnistria nu au suferit schimbări, dar observăm totuși o reacție pozitivă și receptivitate din partea organelor de drept ale RM atunci când vine vorba de cazurile din stânga Nistrului.”

Ion Manole a constatat însă că locuitorii din stânga Nistrului nu au unde să-și caute dreptatea, pentru că lipsesc practic comisariatele de poliție, judecătoriile și procuraturile teritoriale care să se ocupe de cazurile din regiune, așa cum prevede legislația.

Structuri ale procuraturii, bunăoară, există doar pentru Dubăsari și Tighina. Procurorul de Dubăsari, Valentina Bradu, a menționat că acestea activează în condiții foarte dificile, colaboratorii având ei înșiși nevoie de protecție. „Pentru a instrumenta dosarele trebuie să ne deplasăm pe propria răspundere în Transnistria, riscând să fim reținuți și umiliți de miliția transnistreană. Cu regret, dosarele intentate de noi nu ajung în judecată, fiind suspendate, de cele mai multe, dar este important să facem investigații, atât cât putem”, a spus V. Bradu. Potrivit ei, mulți dintre cei bănuți – milițieni, anchetatori, procurori sau judecători din Transnistria care și-au uzurpat calități oficiale – au și cetățenia RM, a Rusiei sau Ucrainei și, teoretic, ar putea fi emise mandate de arest internațional pe numele lor, însă aceasta nu se întâmplă, pe motiv că ar genera noi provocări din partea Tiraspolului.

La rândul său, procurorul municipiului Tighina, Ion Tcaci, a spus că autoritățile separatiste fac tot posibilul pentru ca cetățenii să nu știe că în localitate există Procuratura și Comisariatul de poliție al RM, discreditând și zădărniciind activitatea instituțiilor. „Oamenii sunt presați și intimidați să nu se adreseze la noi. Anul acesta avem doar șapte cereri, pe trei din ele am pornit dosare penale. La adresările noastre în structurile din Transnistria sau ni se răspunde formal,

sau, de cele mai multe ori, deloc”, a spus procurorul Tcaci.

În context, președintele „Promo-LEX”, Ion Manole, a subliniat că organele de drept ale RM trebuie să investigheze toate cazurile de încălcare a drepturilor omului în stânga Nistrului – chiar dacă nu ajung în judecată, dosarele vor servi ca probe împotriva regimului de la Tiraspol la negocierile în problema transnistreană și discuțiile cu diplomații străini. „E una când vii la tratative – fie la Tiraspol, la Chișinău, Moscova sau Bruxelles – cu fraze generale și alta e când pui saci de dosare pe masă, cu cazuri și persoane concrete cărora li s-au încălcat drepturile și cu numele celor vinovați”, a spus Manole.

Părerea a fost susținută de șeful Biroului pentru reintegrare de pe lângă Cancelaria de Stat a RM, Ion Stăvilă. Potrivit lui, respectarea drepturilor omului în stânga Nistrului este o preocupare a biroului, dar în competența sa nu intră acțiuni de investigare, care țin de organele de drept. „Noi monitorizăm situația, semnalăm cazurile de abuz, sensibilizăm partenerii noștri externi și le solicităm să intervină. Facem adresări și către autoritățile de la Tiraspol. Din cele zece expediate însă în ultimul timp doar la unul ne-a venit un răspuns formal. Cazurile răsunătoare din ultima vreme, cum ar fi reținerea jurnalistului Ernest Vardanean, sunt încă o dovadă a unui comportament sfidător al regimului de la Tiraspol, care vrea să arate că nu se teme de nimeni. Cred că, pentru a schimba situația, eforturile autorităților RM sunt insuficiente, e nevoie de voința politică a marilor puteri”, a menționat I. Stăvilă.

La ședință a participat și Natalia Mozer, mama unui tânăr din Tiraspol care se află în arestul organelor separatiste. Femeia a povestit prin ce calvar trece feciorul său, deținut fără vreo hotărâre de judecată din noiembrie 2008. Familia Mozer a fost nevoită să-și vândă apartamentul și să achite aproape 40 mii de dolari pentru a acoperi o pretinsă pagubă, deși n-a existat niciun proces de judecată. Cu ajutorul „Promo-LEX”,

în februarie 2010, cazul a ajuns la CEDO, care a decis să-l examineze în regim de urgență, acesta fiind deja comunicat Guvernului RM.

Ședința Clubului Jurnaliștilor de Investigație a fost organizată în cadrul Campaniei „Jurnaliștii pentru Drepturile Omului”, desfășurată de Centrul de Investigații Jurnalistice, cu suportul Ambasadei SUA în Moldova.

Sursa

[Centrul de Investigații Jurnalistice](#)